

Logopedie

---

vývoj řeči, symptomatické
poruchy řeči, principy terapie

Klasifikace NKS

- narušení vývoje řeči (OVRŘ, **vývojová dysfázie**)
- získaná orgánová nemluvnost (**afázie**)
- získaná psychogenní nemluvnost (**mutismus**)
- narušení zvuku řeči (**huhňavost, palatolalie**)
- narušení plynulosti řeči (**breptavost, koktavost**)
- narušení článkování řeči (**dyslalie, dysartrie**)
- narušení grafické stránky řeči
- **symptomatické poruchy řeči**
- poruchy hlasu
- kombinované vady a poruchy řeči

Symptomatické poruchy řeči

NKS provázející jiné, dominantní postižení

- řeč osob s DMO
- řeč mentálně postižených
- řeč nevidomých
- řeč sluchově postižených
- řeč autistů

Stádia vývoje řeči

- **Předřečové období**
- **Období vlastního vývoje řeči**
  - Klenková, 1996

Předřečové období

- osvojování návyků, zručnosti, které se později podílejí na budování vlastní řeči:
    - sání, žvýkání, polykání a křik
    - úsměv, citově zabarvený křik, broukání
    - období pudového žvatlání
  - období napodobujícího žvatlání
    - napodobují hlásky mateřského jazyka, melodii a rytmus řeči
  - stadium rozumění řeči
    - reakce na určité výzvy, „*paci, paci*“, ukazují, „*jak jsou velike*“, i když nechápou obsah všech slov a samy je neumí říct
    - rozvoj pasivní slovní zásoby
- Končí přípravné stadium řeči.

Období vlastního vývoje řeči

Kolem 1. roku života

- první slova = jednoslovné věty (potřeby, přání, pocity, prosby)
- jednoslabičná, později dvojslabičná i víceslabičná,
- přetrvává žvatlání, převažuje neverbální dorozumívání.

Kolem 2. roku života

- kvalitativní a kvantitativní zdokonalování řeči,
- dvouslovné věty – spojení podstatného jména se slovesem,
- Děti se učí dosahovat drobných cílů a ovlivňovat chování dospělých pomocí řeči,
- Začíná skloňování,
- „*první věk otázek*“, tedy otázek typu „co?“ a „kdo?“.

Kolem 3. roku

- posun myšlení od konkrétních označení k abstraktním pojmům, zevšeobecňování,
- slova dostávají určitý obsah,
- někdy: porušení plynulosti řeči – zadržávání.

Mezi 3. a 4. rokem

- vyjadřování většinou obsahově i formálně správné,
- další rozšíření pasivní i aktivní slovní zásoby,
- zpřesňování obsahu a významu slov,
- používání jednotného a množného čísla, souvětí,
- básničky, konverzace,
- „*druhý věk otázek*“, otázek typu „proč?“ a „jak?“.

Po 4. roce

- gramaticky správný projev,
- užívání všech slovních druhů.

Mezi 5. a 6. rokem

- řeč dítěte se začíná podobat řeči dospělých
  - souvisle vypráví,
  - správně vyslovuje.

Končí vývoj řeči z formální (zvukové) stránky.

principy logo terapie

---

všeobecné principy:

- motivace
- podmiňování – odměny
- zpětná vazba
- opakování
- automatizace osvojených dovedností

pedagogické principy:

- uvědomělosti
- aktivity
- náklonnosti
- soustavnosti
- trvalosti
- **posloupnosti**
- individuálního přístupu

principy logo terapie

---

specifické logopedické principy:

- **minimální akce** – jakékoli cvičení by nemělo působit námahu
- **relaxace** – zklidnění při navazování kontaktu
- **komplexnost** – týmový přístup
- **symetričnost** terapeutického vztahu – v doprovodu rodičů, terapeut je rodičům partnerem ne nadřazený

principy logo terapie

- **multisenzoriální přístup** nebo **monosenzionární**
– dle potřeby, zaměřen na konkrétní postižení
- **včasná stimulace**
- **imitace** přirozeného, normálního vývoje řeči
- **překonávání komunikační bariéry** – nechut' komunikovat
- konkrétnější principy při terapii jednotlivých druhů NKS – např. při dyslalii - princip užívání pomocných hlásek – každá z poruch má ještě konkrétnější ped. přístupy

přírodní zvuky a onomatopoea

- zkoušíme při různých hrách,
- dítě si přirozeně trénuje artikulaci hlásek
- např. had syčí sss.., vítr dělá ffíí.., mašina jede ššš...

rozvoj slovní zásoby

- pasivní (rozumí)
- aktivní (užívá)